

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет культури і мистецтв
Кафедра бібліотекознавства і бібліографії

Затверджено
На засіданні кафедри бібліотекознавства і
бібліографії Львівського національного
університету імені Івана Франка
(протокол № 11 від 25 червня 2020 р.)

Зав. кафедри бібліотекознавства і
бібліографії, доц. Демчук Н. Р.

Силабус з навчальної дисципліни
«БД наукових інформаційних ресурсів та наукометрія», що
викладається в межах ОПП (ОПН) другого (магістерського)
рівня вищої освіти для здобувачів зі спеціальності 029
Інформаційна, бібліотечна та архівна справа

Львів 2020 р.

Силабус курсу
«Бази даних наукових інформаційних ресурсів та наукометрія»
2020–2021 навчального року

Назва курсу	Бази даних наукових інформаційних ресурсів та наукометрія
Адреса викладання курсу	м. Львів, вул. Валова, 18
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет культури і мистецтв, кафедра бібліотекознавства і бібліографії
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	02 “Культура і мистецтво”, 029 “Інформаційна, бібліотечна та архівна справа”
Викладачі курсу	Ржеуський Антоній Валентинович, к.н.с.к., доцент кафедри бібліотекознавства і бібліографії
Контактна інформація викладачів	antonii.v.vrzheuskyi@lpnu.ua
Сторінка курсу	
Інформація про курс	Дисципліна «Бази даних наукових інформаційних ресурсів та наукометрія» є нормативною дисципліною зі спеціальності 029 “Інформаційна, бібліотечна та архівна справа” для освітньої програми другого (магістерського) рівня освіти, яка викладається в 1 семестрі в обсязі 4 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Завдання та цілі курсу	Мета вивчення навчальної дисципліни «Бази даних наукових інформаційних ресурсів та наукометрія» – формування теоретичних знань про універсальні і галузеві бази даних наукових інформаційних ресурсів, а також практичних навиків роботи з ними. Основні завдання дисципліни «Бази даних наукових інформаційних ресурсів та наукометрія» – систематизація системи знань про: <ul style="list-style-type: none"> • вітчизняні бази даних наукових інформаційних ресурсів, їх структуру, технологію пошуку; • закордонні бази даних наукових інформаційних ресурсів, їх структуру, технологію пошуку, наукометричний інструментарій; • експорт метаданих та інформації у різних форматах; • індекс цитування наукових праць, імпаکت-фактор періодичного видання, індексацію періодичного видання у наукометричних базах даних.
Література для вивчення дисципліни	Основна література: <ol style="list-style-type: none"> 1. Асеев Г. Наукометрія, інформетрія, бібліометрія: визначення і розмежування / Г. Асеев // Бібліотечний вісник. – 2016. – № 2. – С. 3–10. 2. Варенко В. М. Інформаційно-аналітична діяльність : навч. посіб. / В. М. Варенко. – Київ : Талком, 2014. – 416 с. 3. Воронін А. М. Інформаційні системи прийняття рішень : навчальний посібник. / А. М. Воронін, Ю. К. Зіатдінов, А. С. Климова. – Київ : НАУ-друк, 2009. – 136 с. 4. Добровська С. "Інформаційні технології" у реферативній базі даних "Україніка наукова" / С. Добровська, С. Кириленко, І. Балагура // Бібліотечний вісник. – 2012. – № 4. – С. 12–17. 5. Донець В. Використання електронних баз даних у сучасній бібліотеці вищого навчального закладу / В. Донець // Бібліотечний вісник. – 2013. – № 3. – С. 36–38. 6. Інформаційні технології та системи: підручник / В. Л. Плєскач, Ю. В.

Рогущина, Н. П. Кустова. – Київ : КНИГА, 2004. – 520 с.

7. Костенко Л. Наукометрія: методологія та інструментарій / Л. Костенко, О. Жабін, О. Кузнецов, Є. Кухарчук, Т. Симоненко // Вісник Книжкової палати. – 2015. – № 9. – С. 25–29.

8. Костенко Л. Наукометрія: від нумерології до Лейденського маніфесту / Л. Костенко, Т. Симоненко // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – 2016. – Вип. 43. – С. 285–295.

9. Костенко Л. Бібліотека та наукометрія: світовий досвід, українська перспектива / Л. Костенко, Д. Соловяненко // Бібліотечний вісник. – 2009. – № 6. – С. 29–32.

10. Костенко Л. Наукометрія – українські реалії / Л. Костенко, О. Жабін // Бібліотечний вісник. – 2017. – № 6. – С. 59–60.

11. Костенко Л. Наукометрія: вектори розвитку в Україні та Євросоюзі / Л. Костенко, О. Жабін // Бібліотечний вісник. – 2019. – № 6. – С. 67–68.

12. Кунанець Н. Е. Інформаційно-бібліотечне забезпечення електронної науки: досвід американських колег / Н. В. Веретеннікова, Н. Е. Кунанець, В. В. Пасічник // Інформаційні системи та мережі. – 2015. – Вип. 814. – № 1. – 410–421.

13. Медведєва А. Наукометрія: роль та місце у вітчизняній науці / А. Медведєва // Вісник Книжкової палати. – 2017. – № 3. – С. 50–52.

14. Основи інформаційно-аналітичної діяльності: навч. посіб. / І. В. Захарова, Л. Я. Філіпова. – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 336 с.

15. Філіпова Л. Я. Аналітична складова інформаційної діяльності: уточнення сутності, ознак і процесів / Л. Я. Філіпова, І. В. Захарова // Вісник Харківської державної академії культури. – 2009. – Вип. 28. – С. 44–52.

16. Філіпова Л. Я. Бібліографічні системи України в інформаційно-комп'ютерному середовищі: теорія, організація, технологія : автореф. дис. ...д-ра пед. наук : спец. 07.00.08 / Л. Я. Філіпова ; Харківська держ. академія культури. – Харків, 1999. – 34 с.

17. Філіпова Л. Я. Інформаційна діяльність як фахова навчальна дисципліна: змістовний аналіз / Л. Я. Філіпова // Вісник Книжкової палати. – 2005. – № 2. – С. 29–30.

18. Филиппова Л. Я. Автоматизированные библиографические базы данных: пользовательский поход : книга для работников электронных библиотек и информационных служб / Л. Я. Филиппова. – К. : ЧП «Интеграл Кин», 1998. – 191 с.

19. Филиппова Л. Я. Информационный сервис Интернет (для пользователей) : учебное пособие / Л. Я. Филиппова ; Харьк. гос. акад. культуры. – Харьков : ХГАК, 2004. – 150 с.

20. Філіпова Л. Я. Інформаційний сервіс Інтернет : Робоча програма навчальної дисципліни [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://ic.ac.kharkov.ua/№avcha№№ya/fsk/it/filipova/ISI_RP_20.pdf. – Назва з екрана.

21. Філіпова Л. Я. Комп'ютерна етика : учеб. пособие / Л. Я. Филиппова, В. С. Зеленецкий. – Х., 2006. – 210 с. (в соавт.).

22. Філіпова Л. Я. Комп'ютерна етика: Прогр. та навч.-метод. матеріали до курсу для студ. 4 курсу напряму 6.020104 «Документознавство та інформаційна діяльність» / Людмила Філіпова. – Х. : ХДАК, 2010. – 36 с.

23. Філіпова Л. Я. Роль комп'ютерної етики в формуванні інформаційної культури користувачів комп'ютерно-мережевого середовища: за книгою американського етика Дебори Джонсон / Філіпова Людмила Яківна // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2019. – № 3. – С. 75–80.

24. Філіпова Л. Я. Комп'ютерна етика : робоча програма навчальної дисципліни [електронний ресурс] / Л. Я. Філіпова. – Режим перегляду: https://ic.ac.kharkov.ua/№avcha№№ya/fsk/it/filipova/CE_RP_20.pdf. – Назва з екрана.

25. Філіпова Л. Я. Комп'ютерна етика, інформаційна етика та кібернетика: сутність та співвідношення понять / Л. Я. Філіпова //

	<p>Документознавство. Бібліотекознавство. Інформаційна діяльність: Проблеми науки, освіти та практики : матеріали шостої міжнар. наук.-практ. конф. – 2009. – С. 137–140.</p> <p>26. Шевцова Ю. О. Бібліометричний аналіз професійних журналів у зарубіжному бібліотекознавстві / Ю. О. Шевцова // Вісник ХДАК. – 2018. – Випуск 52. – С. 121–130.</p> <p>27. Шемаєва Г. В. Електронні ресурси бібліотек України в системі наукових комунікацій: монографія / Г. В. Шемаєва ; Харк. держ. акад. культури. – Харків: ХДАК, 2008. – 289 с.</p> <p>28. Selective Dissemination of Information – Technology of Information Support of Scientific Research / Rzheuskyi A., Matsuk H., Veretennikova N., Vaskiv R. // Advances in Intelligent Systems and Computing. – 2018. – Vol. 871. – P. 235–245. – Available at: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978%2D3%2D030%2D01069%2D0_17</p> <p>29. The Model "Information Gatekeepers" for Sentiment Analysis of Text Data / Nataliia Kunanets, Yurii Oliinyk, Dmytro Kobylinskyi, Antonii Rzheuskyi, Khristina Shunovich, Valentyn Tomashevskiy // CEUR Workshop Proceedings. – 2019. – Vol. 2387. – P. 164-177. – Available at: http://ceur-ws.org/Vol-2387/20190164.pdf</p>
Тривалість курсу	120 год.
Обсяг курсу	32 годин аудиторних занять. Із них 16 годин лекцій, 16 годин практичних занять і 88 годин самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • терміносистему наукометрії; • основні завдання й функції наукометричних платформ; • алгоритми пошук, сортування результатів, реєстрації та адміністрування профілю науковця; • бібліографічні реферативні бази даних з інструментами для відстеження статей; <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • фахово здійснювати пошук наукових інформаційних ресурсів, • ефективно використовувати бази даних наукових інформаційних ресурсів, • здійснювати відбір, аналіз, оцінку, систематизацію, моніторинг, організацію, зберігання, розповсюдження та надання наукової інформації.
Ключові слова	Інформаційні системи, інформаційні мережі, база даних
Формат курсу	Очний, дистанційний
Теми	<p>Тема 1. Поняття наукометрії.</p> <p>Тема 2. Наукометричні платформи Scopus та Web of Science</p> <p>Тема 3. Характеристика, можливості і завдання наукометричної платформи Scopus.</p> <p>Тема 4. Наукометрична платформа Web of Science: основні завдання та функції.</p> <p>Тема 5. Пошукова та наукометрична система Google Академія (Google Scholar).</p> <p>Тема 6. Наукометрична база даних Index Copernicus (IC).</p> <p>Тема 7. Каталог наукових журналів відкритого доступу DOAJ (Directory of Open Access Journals).</p> <p>Тема 8. Науково-видавнича інфраструктура «Наукова періодика України».</p>

	Детальніше у формі СХЕМИ КУРСУ
Підсумковий контроль, форма	Іспит наприкінці семестру, комбінований: у білеті перші два питання – усно, третє питання у формі тесту (5 закритих тестів) – письмово.
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань та навичок роботи із ПК; програмним забезпеченням, пошуковими операціями у мережі Інтернет.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	лекції, виконання практичних робіт у комп'ютерному класі.
Необхідне обладнання	Вивчення курсу потребує використання комп'ютерної техніки, операційних систем, доступу до мережі Інтернет.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • практичні: 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 50; • іспит: 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів 50. <p>Підсумкова максимальна кількість балів 100.</p> <p>Письмові роботи: студенти подають результати виконання практичних робіт у формі звіту</p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх термінів, визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й інших джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали отримані під час виконання практичних робіт та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час лекції та практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p>
Питання до іспиту.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття наукометрії. 2. Наукометрія і її завдання. 3. Бібліографічна і реферативна база даних з інструментами для відстеження цитованості статей. 4. Наукометричні платформи Web of Science. 5. Основні завдання й функції наукометричної платформи Web of Science. 6. Пошук інформації у наукометричній платформі Web of Science.

	7. Реєстрація профілю на платформі Web of Science. 8. Web of Science Master Journal List. 9. Видавництво Elsevier. 10. Бібліометричні показники інформаційних ресурсів бази даних Sci Verse Scopus. 11. Характеристика, можливості і завдання наукометричної платформи Scopus. 12. Основні функції наукометричної платформи Scopus. 13. Аналітичний портал наукометричної платформи Scopus: SCImago Journal & Country Rank (SJR). 14. Пошукова та наукометрична система Google Академія (Google Scholar). 15. Основні завдання і функції пошукової системи і бібліометричної бази даних Google Scholar. 16. Бібліометричні показники бази даних Google Scholar. 17. Робота з Google Scholar: Інтерфейс Google Scholar, пошук за автором у системі Google Scholar. 18. Опція розширеного пошуку, відсортування результатів пошуку, пошук за датою публікації в Google Scholar, інтерактивні посилання, отримані в результаті розширеного пошуку в GoogleScholar. 19. Створення профілю науковця у Google Scholar: реєстрація в Google Scholar, параметри в аккаунті в Google Scholar. 20. Пошук та додавання статей у профіль автора в Google Scholar. Видалення статей з профілю автора в Google Scholar. Створення повідомлень у Google Scholar. 21. Наукометрична база даних Index Copernicus (IC). 22. Міжнародний реєстр учених ORCID. 23. ORCID як складова рейтингу вченого. 24. Індекс Хірша (h-індекс), Індекс цитування, Імпакт-фактор. 25. Український індекс наукового цитування (УІНЦ). 26. Каталог наукових журналів відкритого доступу DOAJ (Directory of Open Access Journals). 27. Наукометрична база ERIC (Educational Resource Information Center). 28. Інформаційні служби EBSCO.EBSCOhost. 29. Science Direct: характеристика, завдання та пошукові можливості. 30. Науково-видавнича інфраструктура «Наукова періодика України».

СХЕМА КУРСУ

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття) (лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література.	Завдання, год	Термін виконання
1 тиждень / 2 год	Тема 1. Поняття наукометрії.	лекція	Асєєв Г. Наукометрія, інформетрія, бібліометрія: визначення і розмежування / Г. Асєєв // Бібліотечний вісник. – 2016. – № 2. – С. 3–10. Варенко В. М. Інформаційно-аналітична діяльність : навч. посіб. / В. М. Варенко. – Київ : Талком, 2014. – 416 с.		
2 тиждень / 2 год.	Наукометрія і її завдання	практичне заняття			
3 тиждень / 2 год	Тема 2. Наукометричні платформи Scopus та WebofScience	лекція	Донець В. Використання електронних баз даних у сучасній бібліотеці вищого навчального закладу / В. Донець // Бібліотечний вісник. – 2013. – № 3. – С. 36–38. Костенко Л. Наукометрія: методологія та інструментарій / Л. Костенко, О. Жабін, О. Кузнєцов, Є. Кухарчук, Т. Симоненко // Вісник Книжкової палати. – 2015. – № 9. – С. 25–29.		
4 тиждень / 2 год.	Бібліографічна і реферативна база даних з інструментами для відстеження цитованості статей	практичне заняття			
5	Тема	лекція	Костенко Л.		

тиждень / 2 год.	3.Характеристика, можливості і завдання наукометричної платформи Scopus		Наукометрія: від нумерології до Лейденського маніфесту / Л. Костенко, Т. Симоненко // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – 2016. – Вип. 43. – С. 285–295. Костенко Л. Бібліотека та наукометрія: світовий досвід, українська перспектива / Л. Костенко, Д. Соловяненко // Бібліотечний вісник. – 2009. – № 6. – С. 29–32.		
6 тиждень / 2 год.	Характеристика, можливості і завдання наукометричної платформи Scopus	практичне заняття			
7 тиждень / 2 год.	Тема 4. Наукометрична платформа Web of Science: Основні завдання та функції	лекція	Костенко Л. Наукометрія – українські реалії / Л. Костенко, О. Жабін // Бібліотечний вісник. – 2017. – № 6. – С. 59–60. Костенко Л. Наукометрія: вектори розвитку в Україні та Євросоюзі / Л. Костенко, О. Жабін // Бібліотечний вісник. – 2019. – № 6. – С. 67–68.		
8 тиждень / 2 год.	Пошук інформації у наукометричній платформі Web of Science	практичне заняття			
9 тиждень / 2 год.	Тема 5. Пошукова та наукометрична система Google Академія (Google Scholar)	лекція	Медведева А. Наукометрія: роль та місце у вітчизняній науці / А. Медведева // Вісник Книжкової палати. – 2017. – № 3. – С. 50–52. Основи інформаційно-аналітичної діяльності: навч. посіб. / І. В. Захарова, Л. Я. Філіпова. – К. : Центр		

			учбової літератури, 2013. – 336 с.		
10 тиждень / 2 год.	15. Основні завдання і функції пошукової системи і бібліометричної бази даних GoogleScholar. Технологія пошуку у GoogleScholar	практичне заняття			
11 тиждень / 2 год.	Тема 6. Наукометрична база даних IndexCopernicus (IC)	лекція	Філіпова Л. Я. Аналітична складова інформаційної діяльності: уточнення сутності, ознак і процесів / Л. Я. Філіпова, І. В. Захарова // Вісник Харківської державної академії культури. – 2009. – Вип. 28. – С. 44–52. Філіпова Л. Я. Бібліографічні системи України в інформаційно-комп'ютерному середовищі: теорія, організація, технологія : автореф. дис. ...д-ра пед. наук : спец. 07.00.08 / Л. Я. Філіпова ; Харківська держ. академія культури. – Харків, 1999. – 34 с.		
12 тиждень / 2 год.	Міжнародний реєстр учених ORCID	практичне заняття			
13 тиждень / 2 год.	Тема 7. Каталог наукових журналів відкритого доступу DOAJ (Directory of Open Access Journals)	лекція	1. Филиппова Л. Я. Информационно-библиотечные ресурсы Интернет / Л. Я. Филиппова. – Харьков: «К-Центр», 1998. – 80 с.; 2. Шемаева Г. В. Електронні ресурси бібліотек України в системі наукових комунікацій: монографія / Г. В. Шемаева ;		

			Харк. держ. акад. культури. – Харків : ХДАК, 2008. – 289 с.		
14 тиждень / 2 год.	Технологія пошуку у DOAJ (Directory of Open Access Journals)	практичне заняття			
15 тиждень / 2 год.	Тема 8. Науково-видавнича інфраструктура «Наукова періодика України»	лекція	Шемаєва Г. В. Електронні ресурси бібліотек України в системі наукових комунікацій: монографія / Г. В. Шемаєва ; Харк. держ. акад. культури. – Харків : ХДАК, 2008. – 289 с.		
16 тиждень / 2 год.	Індекс Хірша (h-індекс), Індекс цитування, Імпакт-фактор	практичне заняття			